MAZE OF IMAGES

SELECTED POEMS
BY

ARUDRA

Maze of Images

Selected Poems
by

Arudra

A bilingual Edition

Edited by
P.Venugopala Rao

Published by
Telugu Association of North America
World Telugu Conference
1993

Maze of Images

Selected poems by Arudra

A bilingual edition

Editor: Dr. P.Venugopala Rao

Cover design, Text format and composition: P.V.G.

First Printing: 1993

1000 Copies

Price: U.S.Dollars $ 6/-

Published by

Telugu Association of North America

World Telugu Conference

Printed in India by

Copies can be obtained from

P.V.Rao

1550 Diamond Head Circle

Decatur, Georgia 30033

K. Srinivasa Rao
Apt # 4P
15-79 Rhinelander Ave
Bronx NY 11461

Contents

Foreword v
Arudra's Poetry by P.Venugopala Rao viii
About the poet xiv
Poems:
Poetic Art 3
Delightful Feast 5
In Love 7
Death to Man, the Immortal 9
Odyssey 19
Man-woman 23
Celebration 27
Holograph of Andhra 31
The Water clock 43
Suryarao O Suryarao 45
Kanya kumari 52
Prediction 61
Lullaby 63
Hope 67

Foreword

Poetry celebrates life. It enriches life. We share the poetry of other cultures by learning other languages or through translations. We remember the best of our past through its poetry that still lives in us. When we transplant ourselves elsewhere, we carry our culture and our tradition through our arts, rituals and literature.

Telugu literature is at its best in its poetry. Telugu poets have electrified the souls of Andhras for many generations. As the famous twentieth century Telugu poet Sri Sri puts it, "poetry was, is, and continues to be the treasure house of literature". The Telugu poetry of the twentieth century has a distinctly different flavour as compared to that of the previous times. During its first decade it saw the liberation from the clasicism of the past and can be said to have ushered in a Romantic period. In thirties a new wave swept through with poets like Sri Sri forming the vanguard and became the foundation for what we may call Progressive poetry. Part of this literary wind, still moulding and creating contemporary poets in Andhra, is the Free verse or Prose poetry. Arudra has not only contributed to this new genre of free verse but nurtured it and

moulded it. This bilingual volume is to celebrate and present Arudra's poetry to a wider audience in the world.

The quantity of Telugu literature available in English translation is not very much. Even in what is available there is a conspicuous dearth of translation of poetry. C.P.Brown's translation of Vemana's poetry is well known. Velcheru Narayana Rao translated recently *Kalahastiswara Satakam*. Vegunta Mohana Prasad has translated some modern Telugu poetry. Seshendra Sarma did a translation of his own epic poem *Na Desam Na Prajalu.* We must also mention the work of Adapa Ramakrishna Rao in this connection. The Sahitya Akademi in India brings out a journal of Indian literature in English language which publishes translations of modern poetry. There may be few others but there has not been a concerted effort in the Telugu literary world to export our poetic heritage into other languages.

Translating poetry is a difficult task, an art in itself. We may say there are three kinds of translations, following Dryden: literal translation, completely free translation reorganizing the text suitably, and middle way or translation with some freedom. Of which the middle way is the one in which the translator tries to

make the translation a poem in English conveying as much as possible the original's meaning and feeling. The translations which are included here cannot possibly be categorized into any one of these particular types but all of them are motivated by the desire to transmit the essence of the poet's feelings and his sense of revolutionary thinking. Some of them were gathered through the courtesy of Mrs. K. Ramalakshmi (Mrs. Arudra) who, in her own right, is a contributer to the Telugu literature. Some of them are specially executed in prepartation for this edition. The selection of poems, while arbitrary, spans the entire period of Arudra's work including the present.

We hope the release of this volume, edited by P.Venugopala Rao, shall herald a trend in Telugu literary circles; we mean by that a genuine desire to expose our best heritage to a global audience.

TANA Literary Committee:
Yerramilli Padmavathi, chairperson
Ponnaluri Parvathi
C. S. C. Murali
Babu K. Vadlamudi
Vijayalakshmi Chimmini
Kanaka Prasad Saripalli
Kalsapudi Srinivasa Rao

Arudra's Poetry

Poetry is for anyone who can speak a language. Language shapes our lives, gives shape to our thoughts, and helps us transmit our memories and the images of our mind. Who writes poetry? "Every man whose soul is not a clod, hath visions and would speak if had been loved and been well nurtured in his mother tongue", according to Keats.

Arudra wrote poetry in his mother tongue not only to express himself but also to help others to express . He spoke and wrote with a freshneess. Only good poetry gives a sense of freshness. "Born I was to be a poet, to arouse, to awaken and to touch the hearts of the oppressed and the reposed" he declared.

T. S. Eliot is often quoted as formulating the law "that poetry must not stay too far from the ordinary everyday language which we use and hear. The music of poetry must be music latent in the common speech of time". Arudra's poetry can claim to follow this dictum. He mastered and commanded the spoken and familiar words and used them with great facility. He is a poet of

the people. He is greatly influenced by such poets as Ezra Pound and T.S. Eliot who experimented with new forms of poetry.

His most acclaimed work is *Tvamevaham* from which some selections are included in this collection. When it was first published, the literary circles in Andhra Pradesh were very critical about the form and imagery employed by Arudra. It was intended to highlight the struggle of the Telengana people who are oppressed and mistreated by the ruler.

In *Tvamevaham* the metaphorical image is Time and its dynamics, but the subject is the struggle of the Telengana people, but The association between the two is not explicitly identified. It was left for the critics to decipher.

The imagery is "saying one thing and meaning another" as Robert Frost defines it. Different cultures and different societies express their feelings with different images. Metaphor is the most often employed poetic symbol. The very nature of language is metaphorical and we do not notice the metaphors usually because they are so familiar. But a poet has the special faculty of image-making. His intuitive perception of similarities between dissimilars results in fresh vision and insight.

A poem conveys its meaning in images. We are better able to decipher what it is saying when the images are clear and particular. Let us explore some of these particular images, introduced by Arudra as part of his global theme in *Tvamevaham.*

"In the circus of the wide world
Education refuses to perform
its tight rope act- a government job"

In the circus of this world,
Life, the tight rope,
Breaks under the director's teeth.

"Every knife thrust into the box
In this circus of the world
Pierces the breasts of the woman of your dreams

Circus is usually a place for relaxed enjoyment, but spiced with momentary tensions created by the acts. The poet on the otherhand twists this image into something controlled by the circus masters. He then proceeds to identify those unpalatable features with those of life itself - almost admonishing us not to be lost in a fantasy

world but to recognize the pit falls. He does this at intervals as though he is reminding us not to forget the metaphor. He takes control of the reader's mind in a subtle and seductive way.

The perfection of the use of images achieved by Arudra can be witnessed in this often quoted epigramatic expression from the verse entitled "The Water Clock":

> The train you wanted to travel in
> Is always late by a life time"

Of course anyone, who lived in India immediately after independence and had to be content with train schedules that never reflected the actual, would not have missed the meaning of these lines.

Consider the consoling and ecnouraging lines in his "Lullaby" to humanity,

> "Wont the trees, devoid of greenness
> Live through the winter
> Sprout in the spring
> With giggling leaves?,

almost chiding the Man for not excelling what a tree can do in its own life time. The blooming plant is a source of joy in many cultures, but in this poet's mind it becomes a weapon and an argument.

"Consider our society as a single human being

The pity is his two arms fight with each other

The two eyes are never in unison

And the mind is burning like an infernal region

Are there any organs we can spare?"

This metaphor is profound in its content and exceptional in its instruction. For those of us who remember that hymn of creation from Rig Veda, that is, the Purusha Sukta, - a sacred verse that is daily repeated by a Hindu devotee- the image is a purifying and solemn icon. There it is trying to produce the vision of a manifesting deity; here it is painting the picture of society in tension. There the organs were dismembered for the sake of construction and creation; here the organs had to be replaced.

I do not wish to list and analyze all the images that appear in the following pages. This is only an attempt to inspire the reader to be alert to the passage of images in front of his mind's eye as he proceeds through the reading of the lines.

The impact of a poem is dependent upon its energy. When this impact giving energy or the intensity is concentrated in the poem without wasting words, we say there is a quality of economy to the poem. Intensity and economy are the hall marks of a well crafted poem. That is ,when it is simple, the poem is beautiful. When it

is not obscure and stale with unnecessary words, the poem is fresh. Translation inevitably looses some of these qualities. Yet the following lines from "Hope ,

Flowers cannot flash
Even in their dreams
Crooked and sarcastic smiles.

are indeed examples of Arudra's talent in writing with economy and intensity.

"Urging to unveil the self, the poet shall create without letting us know". So did Arudra. He has an urge to depict the world as he sees it with his inner vision. He is sarcasitc when he wants to be as in his satire on the life of Telugus in North America, Holograph of Andhra". He can declare with unequivocal firmness the rules of his own game as in "Odyssey" and Poetic Art". He is deliberate and convincing as he describes the life and times of an average man as in "Suryarao O Suryarao" . He is forceful and resourceful as he unveils the independence of the womanhood as in" Man-woman'

P.Venugopal Rao
Editor

Atlanta, GA.
May 1,1993

About the poet Arudra

Born August 31, 1925 in Visakhapatnam, Andhra Pradesh, India as Bhagavatula Sadasiva Sankara Sastry.
Educated at Mrs. A.V.N. College School in Visakhapatnam and M. R. College in Vizianagaram.
Left school during the Quit -India movement.
Worked in the Royal Indian Air Force during the second world war (1943-46)and later as the editor of the journal Anandavani(1947-48).
His writings:

Tvamevaham(1949)
Gayalu-Geyalu(1957)
Arudra Natikalu(!954)
Arudra Kathalu(1968)
Sineevali(1960)
Koonalamma Padalu(1964)
Enchina Padyalu(1965)
Vennela-Vesavi(1968)
Paila Paccheesu(1967)
Kondagali thirigindi(1975)
Ramudiki Sita Emavuthundi (1978)
Chadarangam(1981)

Eti kedadi(1979)

Mahaneeyulu(1979)

Salabhanjika(1979)

Vyasa peetham(1985)

Gurajada gurupeetham(1985)

Arudra Rachana -Kavithalu-a collection of poems(1985)

Samagra Andhra Sahityam(1965-1991) – a thirteen volume histroy of Telugu literature.

Since 1949 wrote songs, dialogues and stories for about 500 Telugu movies.

Recieved Andhra Pradesh Sahitya Academi award in 1974, Doctor of letters degree from Sri Venkateswara University in 1985, the title of Kalaprapoorna from Andhra Univeristy in 1985, and Kendra Sahitya Academi Award in 1987.

ARUDRA

సాహిత్యోపనిషత్తు

ఏమిటి చెప్పడం ఎలా చెప్పడం
అనేవి రెండూ రెండు చక్రాలు
ఈ రెండూ సమంగా ఒప్పడం బండిని తిప్పడం
అనేవే కవితా సౌలభ్యత్వాలు
ఈ రెండిటిలో ఏఒకటీ కాదు మిన్న
ఈ రెండిటిలో ఏదిలేకపోయినా బండిసున్న
చెప్పడానికి ఏదైనా ఉంటే, హృదయం
విప్పడానికి అవకాశం వస్తే
ఉబలాటం కాక ఉద్రేకం పుట్టుకొస్తే
కీర్తికోసం కాక ఆర్తివల్ల అరిస్తే
చెప్పకుండానే ఏదో ఒక ఛందంలో
చెవికింపుగా వినసొంపుగా
కవి పలకడం కచ్చితంగా ఖాయం
ఇంతకు మించిన ఛందో నియమం
బంతిలేకుండా ఫుట్‌బాలాడ్డం

Poetic Art

The poetic cart
has two wheels :
"what to say
and how".
Turning them
With equal ease
That is poetic art.
Neither is superior to the other
If either one is missing
There is no cart moving.
Having something to say,
An opportunity to open the heart,
Not empty enthusiasm
But eloquent emotion,
Desiring no fame
Urging to unveil the self
The poet shall create
Without letting us know
In some metre of prosody
Melodious to the ears.
Any other limit on metre
Playing soccer with no ball.

Translated by B.V.L. Narayana Row

ముచ్చటైన విందు

హిమం కరిగి తమం తొలగి
సుమం నేడు విరిసెను
సుమం విరిసి సుఖం మెరిసి
శుభం ఇదే వెలసెను.

చిరునవ్వులు చిందుతోంది.
చేదు చేదు పువ్వు
సొగసు కోర్కె రేపుతోంది
పగరు వగల కాయ

చల్లని చవులూరించెను
పుల్లనైన పండు
మూడు రుచులు కలగలుపే
ముచ్చటైన విందు

Delightful Feast

Snow melts, laziness disappears
Flowers bloom today.
A flower blooms
Happiness shines
Prosperity descends.

Bitter-tasting flower
Flashes little smiles.
Raw and tender fruit
Promotes romance and desire.

Sour and sweet fruit
Waters the mouth.
Mixture of three tastes
Delightful feast.

Translated by P.Venugopala Rao

కన్నుల నిద్దుర

కన్నుల నిద్దుర రాకపోతే
పడ్డావనుకో ప్రేమలో
తిన్నది హితవే కాకపోతే
పడ్డావనుకో ప్రేమలో
అడుగుల తడబడి
మాటలు పొరబడి
గుండెలొ దడదడ హెచ్చితే
పదహారేళ్లు దాటిన కన్నియ
ఎదలో సూదులు గుచ్చితే
పడ్డావనుకో ప్రేమలో
మెదటి సారిగా ముచ్చటలాడగా
ముచ్చెమటలు కాస్తా పోస్తే
వనితను చేర వణుకే పుట్టి
వలపు తెలపడం
వాయిదా వేస్తే
పడ్డావనుకో ప్రేమలో
విరహములో పడి
వేదనలో చెడి నీ
దేహము చిక్కి సగమైతే
కన్నీరే నీలో చెరువైతే
పడ్డావనుకో ప్రేమలో

In Love

When

You can't sleep
Nor like what you eat
You are in love

When

Your feet falter
Your words stumble
The sight of a teenage girl
Pricks your heart
You are in love

When

Approaching to meet her
You sweat
Trembling you postpone
Your expression
Of your affection
You are in love

When

Lonesomeness
And anguish
Make you half
Of your previous self
And you constantly
Shed tears
You are in love

Translated by B.V.L. Narayana Row

చిరంజీవి మానవునకు మృత్యువు

నిర్దేశించిన భావాలను
వాక్యాలు బట్వాడా చెయ్యవు.
పదే పదే వాగిన గ్రామఫోను రికార్డుల మాదిరి
మాటలు అర్థప్రేరణ చెయ్యవు.
విశాలలోకం సర్కసులోపల
విద్య ప్రభుత్వాల త్రాటిమీద
పిల్లి మొగ్గలు వెయ్యదు.
అధికారపు అయస్కాంతక్షేత్రంలో
విజ్ఞానం గడియారంలా తిరగదు.
సైన్సు సమస్యా పరిష్కారం చెయ్యదు.
గణితం అధికాహారోత్పత్తి చెయ్యదు.
ఎర్రటేపుల చవిటినేలలో స్వాతంత్ర్యం మొలకెత్తదు.
కోర్టువేళకు ప్లీడరుగుమాస్తా ఇంట్లో
రోట్లో పచ్చడి నలగదు
కిరాణాకొట్లో షాహుకారు అరువియ్యడు
చిరంజీవి మానవుడా!
ఇది విష్కంభం

ఆదిమానవుడిలో స్రవించిన భయం ప్రవహిస్తున్నాది నీలో
ఆతడి మస్తిష్కంలో హస్తంలో అరపులో
ప్రభవించిన తమం భ్రమపెడుతున్నాది నిన్ను

Death to Man, the Immortal

Sentences do not convey
The ideas intended.
Like old records, played over and again
Words do not provoke sense.
In the circus of the wide world
Education refuses to perform
Its tight rope act- a government job.
Knowledge does not progress like clockwork
Under influence of authority's magnetic field.
Science does not solve problems.
Maths will not grow more food.
Freedom does not germinate
In dry soils of red tape.
For the pleader's clerk
Breakfast is not ready on time
The shopkeeper will not give credit
O, Immortal man
This is time for the rise of the curtain!

The fears in the veins of primordial man
Are flowing in you now
The ignorance, that crawled in his mind,
Shaped his hand and his cry,
Is confusing you now.

ఏది నిజంగా కనబడుతూందో దాన్ని గ్రహించలేవు
ఆకార రహితాలను చూడలేవు
'నిన్న'ని గుర్తించలేవు
నిన్నే పోల్చుకోలేవు
నీ కనుపాప అయిదేళ్ళ చిట్టిపాప

ఉద్దేశించిన భావాల ఆడబొమ్మలకి
వాక్యాలు గడ్డాలూ మీసాలూ పెడతాయి
తుపాకులు బహిరంగంగా మనుష్యులను వెక్కిరిస్తాయి
విశాలలోకం సర్కస్‌లోపల
నియంత నోట్లో ప్రజాజీవితం తెగుతుంది.
సైన్సు గడ్డు సమస్యలను
రెండుచేతులా పుంఖానుపుంఖాలుగా
తయారు చేస్తుంది
గణితం మానవుడి అవసరాలబడి ఎగేసేస్తుంది
విద్య జీతం నష్టంమీద
అనారోగ్యం కారణాలవల్ల
సెలవు పెడుతుంది
విజ్ఞానం నల్లమందూ నూనే
రంగరించి గుటకేస్తుంది
కళాశాల కక్ష్యాసుల్లో కొక్కోకప్పాఠాలు
ప్లీడరు గుమాస్తాకు లంచం రెట్టింపవుతుంది
కిరాణాకొట్లో ధరలు

You cannot see what is to be seen
You cannot perceive the formless
You cannot identify the 'yesterday'
You cannot recognize your own self
Your pupil
A five year old child.

Sentences draw mustaches and beards
On the girls sketched by your imagination
Guns publicly laugh at men.
In the circus of this world,
Life, the tight rope,
Breaks under the director's teeth.
Science creates and multiplies
Problems with both hands.
Maths drops out.
From the school of human needs
Education goes on leave
On loss of pay
Professing reasons of health.
Knowledge swallows
Opium and oil mix.
In college rest rooms
lessons are given on sex.
The bribes for the bench clerk double.
In the grocery shops

రెచ్చి తమ్ముతాము హెచ్చవేసుకొంటాయి
చిరంజీవి మానవుడా!
ఇది ప్రళయం

ఆది మూర్తి లిబిడోలో గడ్డకట్టిన కామం
కరుగుతున్నాది నీలో
అతడి కన్నులలో కౌగిలిలో పొలికేకలలో
తిష్టవేసిన ఆకలి
ఆశ్చర్యం పెడుతున్నాది నిన్ను.
ఏది నిజంగా జరుగుతున్నాదో దాన్ని చూడలేవు
ఆధార రహితాలను పేర్చలేవు
నేటిని మార్చలేవు, నిన్నే పోల్చుకోలేవు
నీ అవ్యక్తం
అల తొలిప్రొద్దుల దండకారణ్యం

ఒక పదంతో ఇముడవలసిన అర్థం
కొన్నివాక్యాల విస్తీర్ణతను దురాక్రమణ చేస్తుంది
పేకముక్కలు భవిష్యత్తుని
పొదిగిందిక ప్రయత్నిస్తాయి
గుర్రాలు కార్మికుల పూటబత్తెం మీద బలుస్తాయి
విశాలలోకం సర్కస్‌లోపల పొడచిన ప్రతికత్తి
పెట్లో ఉన్న నీ ఆశయాల జవరాలి
జవనాల గుచ్చుకొంటుంది

Prices multiply each other
O, Immortal man
This is disaster.

The desires, frozen in the primitive man,
Are melting in you now
The hunger, that accumulated
In his eyes, his embraces, and rages,
Surprises you.
You cannot see what is truly happening
Can't rearrange ideas rooted in nothing.
Today is unchangeable
You cannot recognize your own self
The inexplicable in you
The forest of early dawn.

The idea that should fit in one word
Encroaches over many lines.
The playing cards try
To expand the future.
Horses feed on the worker's daily wages.
Every knife thrust into the box,
In the circus of this world,
Pierces the breasts
Of the woman
Of your dreams.

ఎవరెష్టు శిఖరానికి బదులు
ప్రఖ్యాత సినీమా తార జీతాన్ని కొలిచిందికి
ప్రత్యేక దళాలు ప్రస్థానిస్తాయి
పింఛను పుచ్చుకున్న కోర్కెలన్నీ
మళ్లీ ఉద్యోగాలకి అర్జీలు పెడతాయి
విద్యార్థుల మనియార్డర్లు
మెరక వీధికి ప్రవహిస్తాయి
ఎర్రటేపు అవిఛ్ఛన్నంగా పరిపాలిస్తుంది
ఎర్రజెండా పశ్చిమాద్రి వెనుక దాంగొని
ఛద్మవేష రచనకి ఉపక్రమిస్తుంది
నాగేటి చాలుల్లో
కార్మిక నాయకుల పుర్రెలు దొరుకుతాయి
పన్నెండు పెగ్గుల తర్వాత
అభిజ్ఞ వర్గాలు ప్రమాదాన్ని పసికడతాయి
విదేశ వ్యవహారాల శాఖ
పాత్రికేయుల ప్రశ్నా పరంపరల నుంచి
సురక్షితంగా తప్పించుకుని
తనలో తాను తర్జనభర్జనలు చేస్తుంది
పుకారుల భారీ పరిశ్రమమీద అధిక లాభాల పన్ను
అక్రమమనే వాణిజ్య సంస్థల రాయబారం
విజయవంత మవుతుంది
అబద్ధాల అమ్మకాన్ని
ప్రభుత్వాలు జాతి పరం చేస్తాయి

Special correspondents get ready
To measure the fee paid to a star
Instead of the height of Everest.
Pensioned off desires
Apply again for jobs.
Money orders for students
Flow slowly up the street.
Red tape rules without hindrance.
The red flag hiding
Behind the western mountain
Embarks on malicious writing.
In the freshly ploughed field
Skulls of labour leaders are found.
After a dozen drinks
The danger is perceived by the knowledgeable.
The foreign affairs ministry
Tends off successfully
Questions from reporters
And sits debating with itself.
Chambers of commerce
Will plead successfully
That tax on the excess profits
Of the heavy industry
Of rumour-mongering is illegal.
The government nationalizes the sale of lies.

ప్లీడరు గుమాస్తాకి ఏడో ఆడపిల్ల పుడుతుంది
కిరాణాకొట్లో సామానులు
చీకటిలోకి నిష్క్రమిస్తాయి
సాఫీ జీవితమ్మీద
తెరతెగుతుంది
చిరంజీవి మానవుడా!
ఇది నరకం

ఆది మానవుడి ఆకలిలో
ఆతడి ఆలోచన నైపుణిలో
అపుడే సాక్షాత్కరించిన కీలకం
వరమిస్తున్నాది నీకు
నీ చైతన్యం
ఆరముగ్గిన అవకాశం
చిరంజీవి మానవుడా
త్వమేవాऽహం

The pleader's clerk has a seventh daughter now.
Groceries in the shop
Disappeared into the darkness.
The curtain falls on a life of smoothness.
O, Immortal man
This is Hell.

The twist that appeared
In primordial man's hunger
In the intricacy of his thought
Is granting its boon now.
Your dynamism
Arrives a little late
O, Immortal man
I am you.

Translated by Uma Shankar

కొత్త ఒరవడి

కవితకోసమె నేను పుట్టాను
క్రాంతికోసము కలము పట్టాను
ఎండమావులు చెరిపి పండువెన్నెల నిలిపి
గుండెవాకిలి తలుపు తట్టాను.

మందికోసము గుడిని కట్టాను
మమతలన్ని ముడుపు కట్టాను
అగుపడని దైవమ్ము ఆరగించదు సుమ్మ
అందుకే అవి పంచిపెట్టాను.

పంచవన్నెల చిలుక పట్టాను
పంజరములో అదిమి పెట్టాను
పక్షిలా నాగుండె పరితపించుచు మండె
పంజరాలను పగులగొట్టాను.

ముళ్ళలో ఒక పువ్వు చూశాను
మోజుపడి అది తుంచి వేశాను
గుచ్చుకొన్నది ముల్లు
విచ్చుకొనదా పువ్వు
పూలు కోయుట విడిచి పెట్టాను.

Odyssey

Born I was to be a poet, to arouse, to awaken
And to touch the hearts
of the oppressed and the reposed
To expunge the images of the mirage
And to bestow the coolness of the moonlight.

I erected a temple for all mankind
With devotion and contemplation
Quite aware that the unseen
Almighty has need
Neither for passion nor emotion.

I caught a beautiful parrot
And placed it in a cage.
Like the feathers of the poignant bird,
My tender heart vigorously fluttered
Soon I broke open the cage
And let the bird lose.
I looked at a flower in a thorn-bed
Excited, I plucked it off, still a bud
Pricked by thorn,
I did realize
That the bud will no longer survive
Never again, a blooming plant I touched.

నీటిలో ఒక నీడ చూశాను
నీడకే గాలమ్ము వేశాను
చిక్కలేదొక మీను చిక్కుకొన్నది నేను
చింపి వలలను పారవేశాను.

మందికోసము నడుం కట్టాను
మంచి కోరుచు కేక పెట్టాను
మందుడొక్కడు లేచె మంచితనమును తూచె
మలుపుదారిని నేను పట్టాను

అద్దమందున నిజము చూశాను
అద్దానికై దారికై వేశాను
అనుసరించిన జనత అలసిపోవుట చేత
మనసులో నిట్టూర్చి వగచాను.

నిన్ను నాలో కలుసుకున్నాను
నన్ను నేనే తెలుసుకున్నాను
కోర్కెనై వెలుగునై కొమారాకుల జిలుగునై
కొత్త ఒరవడి మొదలు పెట్టాను.

I glanced at the shadow of a fish in a brook
Hoping to catch I threw a hook
My efforts were of no avail,
The fish left with no trail
I was caught with no fish
I never again pursued that wish
As I set out for the welfare of every one
And wished the best for any one
My intentions were questioned by some one
I diverted my way, wishing to see no one.

I perceived the truth
in the reflection of the mirror
And contrived a path to reach it over
Exhausted, all my followers left the passage
And I found myself without any courage.
The moment I met you
in my dreams and thoughts
I knew mysef beyond any doubt
An unquenched desire,
Like the captivating glow of a saphire
The penentrating beauty of nature,
I began my journey all over.

Translated by Pudipeddi Seshu Sarma

మనిషి–ఆడమనిషి

ఎవడ్రా నువ్వు?
ఏమనుకుంటున్నావు నన్ను?
దానంగా నన్ను నేను నీ కిచ్చుకుంటే
దీనత్వం హీనత్వం అంటగడుతున్నావు నాకు

నీ తల్లిని నీ చెల్లిని
నీ అక్కను నీ అత్తను
నీ కూతుర్ని నీ కోడల్ని
నీ పళ్ళెంలో వడ్డించే పెళ్ళాన్ని
నీ దూకుడు దౌడు అరికట్టే కళ్ళాన్ని
నీ బ్రతుకింటి వీధి తలుపు గొళ్ళాన్ని
నిత్యం విశ్వసించే విశ్వాసాన్ని నేను
నీ జీవితాంకం ప్రథమాశ్వాసాన్ని నేను

తల్లి లేకుండా నీ అంతట నువ్వు పుట్టావా?
ఎల్ల లేకుండా ఎనిమిది దిక్కులూ మెట్టావా?
కల్లకో ఎల్ల ఉంటుంది
ఎల్లకో గురుతు ఉంటుంది
ఎల్లవేళలా ఎల్లను నేను
ఎల్లమ్మల ఎల్లమ్మను నేను
తల్లి భూమిని తల్లి చెట్టుని

Man - Woman

Hi, there, Who are You?
Who do you think I am?
I gave myself to you out of charity
And you say I am wretched and deprived.

I am your mother, your sister.,
Your daughter and daughter-in-law
Yes, your mother-in-law too.
I am the wife
That serves bread in your plate everyday.
I am the reins that control your aggression
I am the chain that locks the doorway
of your life's mansion.
I am the faithfulness that you breath everyday.
I am the prologue in the first act of your life.

You think you are born without your mother!!
With no boundaries, you can wander!
Every lie has a boundary
Every boundary has a marker
Always and anytime I am the boundary.
Mother of all the mothers
Mother earth, mother tree
Mother seed, mother death.

తల్లి విత్తును తల్లి మిత్తును
నిన్ను కన్నాను కట్టుకొన్నాను
నిన్ను పెంచాను నీ తోటికి కట్ట బెట్టాను
నీ ఊడల్ని చూస్తున్నాను ఉప్పొంగిపోతున్నాను
నిన్ను నాలో రంగరిస్తున్నాను కుంగి పోతున్నాను
ఎక్కడ మొదలెట్టను మన పరస్పర గాథ
ఎలా వర్ణించను నా శాశ్వత బాధ!
నాలోంచి నేను బయటికొచ్చి
నన్ను నేను చూసుకొంటున్నప్పుడు
నాకన్నెవరో నేనెవరో
నాలో తడిచిన యుగాల నానా పురాణ గాథలు
నాచుట్టూ ఊరేగుతాయి రేగుతాయి
నేను లేకుండా నువ్వు మొలకెత్తలేవు
నేను మేను నీవు నారేవు
నిజం మన తావు.

I gave birth to you and I kept you
I brought up and I joined your partner to you
O, I look at your roots and feel exultant
I absorb your Self in me and carry you heavily
Where shall I begin our mutual story
How shall I describe my eternal suffering.

Coming out of myself, all by myself,
I stare at myself.
Who am I? Who else is there?
Those events of ancient ages
That happened inside me
Pervade and dance around me.
Without me you cannot germinate
I am the body, you are my tomorrow
Truth is our abode.

Translated by P.Venugopala Rao

పుట్టిన రోజు

మోగుతున్నాయి బాజాలు
ఊగుతున్నాయి జెండాలు
పాడుతున్నాయి స్పీకర్లు
పండుతున్నాయి స్వప్నాలు
నేడు కంకణం కట్టిన రోజు
నేడు ప్రతిజ్ఞ పట్టిన రోజు
పాడు కష్టం తుద ముట్టిన రోజు
నేడు స్వాతంత్ర్యం పుట్టిన రోజు
మీలో ఒకడనేగాని నేను
మీ సంతోషం పంచుకోలేను
సరిహద్దులో నిత్యం నిలబడాలి
అరి మూకల్ని నేను అరికట్టాలి

స్థాణువులాగ కనబడే నాలో
సంచలనం కల్లోలం ఉన్నాయి
మేరువులాగ నిలబడే నేను
భీరువును కాకపోయినా భీతిగలవాణ్ణి
సంపాదించిన ఈ స్వాతంత్ర్యం
చక్కగా నిలుపుకోవాలి కదా
దగా కోరులు దగుల్బాజీలు విభీషణులు
నిషాతో పన్నుతున్నారు వలలు

Celebration

That day, the sound of trumpets

          was reverberating all around

The brilliant colors of flags

          were shining above the ground

The day the sweet patriotic songs

          were soothing to our ears

The day our dreams came true

That was the day I took the oath

That was the day of our liberation

The end of all the obstacles of our nation

I am one among you

But I sure can't share the joy with you

There are borders I always have to patrol

And enemies I constantly have to control

Stoic, I may appear

But my mind is full of emotion

I am not a coward but I do get afraid.

The freedom for which we worked so hard

At any cost we must guard

The world you know is full of crooks.

They will always be working on some tricks

The rich don't seem to bother

Apathy, the poor always suffer

సిరిమంతులకు చీమ కుట్టినట్టుండదు
దరిద్రులకు నిద్రాబద్ధకం వదలదు
మంచి వాళ్ళను లంచాలు వంచించి వేశాయి
మరి స్వాతంత్ర్యం రక్షించుకొనడమెలాగ?

దేవుళ్లు గుళ్ళో కళ్ళు మూసుకున్నారు
దెయ్యాలు నల్లని జడలు విరబోసుకున్నారు
మానవులు మంచి నిద్దర్లో పడుకొన్నారు
మరి స్వాతంత్ర్యం రక్షించుకొనడమెలాగ?
మంచుకొండలు మెల్లగా కరుగుతున్నాయి
పొంచున్న సైన్యాలక్కడే తిరుగుతున్నాయి
మండుతున్న దావాగ్ని మంచుగా మారదేమో
మరి స్వాతంత్ర్యం కాపాడుకొనడమెలాగ?
కుడి చేయి ఎడమ చేతిని కొట్టి వేస్తోంది
ఎడమ కన్ను కుడి కంటిని తిట్టిపోస్తోంది
నడుమనున్న మెదడు నరకంలా జ్వలిస్తోంది
విడదీసే అవయవాలు వేరే ఏమున్నాయి
మరి స్వాతంత్ర్యం దక్కించుకొనడమెలాగ?
మనలోని భేదాలీ ఒక్కరోజు పోతే చాలా?
ఈనాడు సంబరాలు చేయడంకన్నా
రానున్న రోజులకై ఒక్కటవటం మిన్న?

Bribery seemed to have engulfed the worthy
How can we protect our country?

The Lord appears to be
quite oblivious of our needs
The devils are dancing around
with their treacherous deeds
People are sleeping sound
How can we defend our ground?
The snow on the mountains is slowly melting
The armed foe is still lingering
The erupted lava may never abate
How in the world can we save our state?
Shouldn't we function like a single entity?
But what is missing is the concept of unity
Consider our society as a single human being
The pity is his two arms fight with each other
The two eyes are never in unison
And the mind is burning like an infernal region
Are there any organs we can spare?
How can we get out of this nightmare?
Let us not get excited on the occassion
For all the problems we need to find a solution
and build a happy and healthy nation.

Translated by Pudipeddi Seshu Sarma

ఆంధ్రత్వ హోలోగ్రాఫ్

నాతోపాటు సత్యం శివం సుందరాలను
నార్త్ అమెరికాకి తీసుకువద్దాం అనుకున్నాను
కబీర్ దోహాలతో, వేమన పద్యాలతో
గురజాడ ముత్యాల సరాలతో ముస్తాబుచేసి
నేను విశ్వసించే విశ్వమయ ధర్మానికి
వీసా తీసుకో బోయేను.

దేవుడికయినాసరే తప్పనిసరిగా
మూడుపాస్‌పోర్టుసైజు ఫొటోలు
ముక్తసరిగా బయోడేటా ట్రిప్లికేట్లలో
దాఖలు చేసుకోమన్నారు దఫ్తర్ ఆఫీసర్లు

నిర్గుణానికి, నిరాకారానికి, నిరామయానికి
నిజమయిన ఫొటో యెక్కడనుండి పట్టుకురాగలను?
ససేమిరా వీల్లేదన్నారు సాహేబులోగులు!
బొమ్మ చూపించక పోతే నమ్మలేమన్నారు

చేతకాని సర్జను స్పేరుపార్టులు అతికించిన
శరీరంలాంటి ఆకారాన్ని చూపెట్టి తీరాలన్నారు
రిజిష్టర్డు బాబాల కవుంటర్ సంతకాలతో
లైసెన్సుడు స్వాములవార్ల సర్టిఫికేట్లతో!

Holograph of Andhra

Truth, Consciousness and Beauty
Thought of bringing along with me
When I came to North America.
With Kabir's lyrics, Vemana's poems
Gurjada's strands of literary pearls,
Decorated the all-pervading Truth
and went to get a Visa for It.

Even God has to submit
Three passport size photographs
With condensed bio-data in triplicate
Declared the officers in charge.

Where can I find a photograph for
The Unqualified, Formless and Pure?
The Sahebs refused to compromise.
No photograph no proof of existencce.

Must have the picture of a human shape
Even if it is put togehter with spare parts
Collected by an inexperienced surgeon,
With forms countersigned by registered agents
With certificates from licensed officers.
Singing hymns with conflicting meanings

పరస్పర విరుద్ధమైన పదిశ్లోకాల ముక్కలతో
పడికట్టు వేదాంతపు పారిభాషిక పదాలతో
దేముడ్ని దిగుమతి చేసుకోవాలట!
ఎంత సామ్రాజ్యవాద దేశమైనా
సర్వాంతర్యామి ఉంటే
ఇక్కడ సాక్షాత్కరించకపోడు!!

దైవాన్ని దర్శించాలని గాలిస్తున్నాను
దూరాన్ని కాలంతో కొలిచే దేశంలో
పుణ్యాన్ని క్రెడిట్‌కార్డు మీద అమ్మేకాలంలో
దేవాలయాలకు లోటులేని సీమలో
విరాళాలకు వెనుకాడని భూమిలో
ఏడుకొండల వెంకన్న ఏరోప్లేనులో వచ్చి
పిట్సుబర్గులో బ్రాంచాఫీసు పెట్టాడట!

ఇక్కడ దేవుని లివింగురూములో
వాల్ టు వాల్ తివాసీ --
సెంట్రల్ హీటింగ్, పెయిడ్ పార్కింగ్
షరా మామ్మూలు--
మామ్మూళ్ళు నగదు బేరం, అరువు లేదు
హ్యూస్టన్ మీనాక్షి, చికాగో రామయ్యా
పోకనోస్ రాజరాజేశ్వరి, న్యూయార్కు పుళ్ళయ్యార్
గ్రీన్‌కార్డు దేవతలు, ఎన్నారై వరాలు!!

Flashing technical jargon of Vedantic themes
We have to import divinity into this land!
Even in an imperialistic land
If the all-pervading one exits
He shall not fail to manifest!!

Desperately I am seeking audience with God
In a land where distance is measured in time
Punyam can be purchased with credit card
Where temples are many to visit
Donations are given with no hesitation
Lord of the seven hills, Venkanna ,
Arrived on an aeroplane and opened,
It seems, a branch office at Pittsburgh.

In His living room here wall to wall carpet
Central heating, paid parking
Everything as usual –
All the usuals on cash only, no credit.
Houston Meenakshi, Chicago.Ramayya
Poconos Rajarajeswari, New York Pullayyar
Greencard deities, NRI boons!!
Every county can boast of its own god
So compassionate is god in LA
You can celebrate his wedding at your home,
Not in a temple, if expenses are paid!!

కౌంటీకో దేవత ఖచ్చితంగా వెలయక తప్పదు
ఎల్ఏ లో స్వామి ఎంతకరుణామయుడంటే
ఖర్చులు పెట్టుకుంటే చాలు, గుళ్ళోకాదు
మీ యింటికి వచ్చి పెళ్ళి చేసుకుంటాడు!!

యుగే, యుగే అవతరించే మహానుభావుడు
జగే, జగే గోచరించకపోతాడా అనుకున్నాను
కనబడి కనబడనట్టు అగుపించేడు
ఎంపైర్ స్టేటు బిల్డింగులో ఎవ్వరికి కనబడని
ఇంకో అంతస్థులో ఉనికి --
అక్కడకు వెళ్ళే లిఫ్టు అందరూ ఎక్కలేరు
ఆచార్యస్వాములే ఆపరేట్ చేస్తారట!

సంక్షేమానికి ఎస్కలేటర్
మోక్షానికి ఎలివేటర్
భగవంతుడిక్కడ బడా,బడా పెట్టుబడిదారుడు
భలే, భలే కిల్లాడి క్రూరుడు
భోలెడంత సేవ చేయించుకుని
వేలెడంత బోనసు యిచ్చే
భయంకర దయామయుడు!

దైవత్వాన్ని చూడ్డం ఇక్కడ చాలా గగనం కాబట్టి
మానవత్వాన్ని చూడ్డం మంచిదనుకున్నాను --

The great being that reincarnates every age
Must appear at any and every place I thought.
Now he appears and now he disappears.
In a floor that is not accessible to everyone
Resides in the Empire State building.
Not every one can get on to the elevator
Operated only by the ordained swamis.

Escalator for protection
Elevator for salvation
God is a Big capitalist.
Mischevous and cruel
Asking unlimited service
Offers limited bonus
Fearful compassionate god!

Since it is impossible to approach the divinity
I thought it is better to search for humanity
In places which I wanted to visit again –
Only in a few spots in America
Boundless humanity appeared for a while –

In Washington in front of Veitnam memorial
In the cries and sighs of groups of relatives,
Facing the serial numbers of their loved ones
Offering bouquets of flowers

అమెరికాలో నేను మళ్ళీ, మళ్ళీ చూడాలనుకున్న
కొన్ని కొన్ని ప్రదేశాలలో మాత్రం --
కొద్ది సేపు కనబడింది హద్దులేని మానవత్వం --

వాషింగ్టనులోని వియత్నాంవీరుల
మూకుమ్మడి సమాధులముందు
తమతమ ప్రియతముల సీరియల్ నంబర్లుముందు
పుష్పగుచ్ఛాలుపెట్టి బాష్పధారలలో ఈదులాడే
బంధువర్గం రోదనలలో
కనబడింది నాకు మానవత్వం --
ఫిలడెల్ఫియాలో చిట్లినగంట
ఆర్లింగ్టనులో ఆరని మంట
మార్టిన్ లూథర్ కింగ్ మరణించినచోట
నయాగరా జలపాతంహోరులో
నాచెవిలో గుసగుసలాడిన ఇంద్రధనస్సు రంగుల్లో
కనబడిన మానవత్వం, తెలుగువాళ్ళ
ఒళ్ళంతా కమ్ముకుని ఉంటుంది --

గుండెల్లో ఒకమూల దాక్కొని ఉంటుంది --
వారానికైదు రోజులు పాటుబడే బానిసలు
సోమవారం తెలతెలవారుతుండగా
సోమరితనాన్ని డీప్‌ఫ్రిజ్‌లో పడేసి
శుక్రవారం నల్లవారు ఝామపుడు

And swimming in streams of tears,
I saw humanity –

The cracked bell in Philadelphia
The eternal flame in Arlington
Where Martin Luther King died
In the sounds of the Niagara Falls
That whispered in my ear
In the colors of the rainbow
Humanity that I witnessed
Enveloped the Telugu people
All over their bodies –
Hidden in a corner in their hearts –

Five days a week they are working slaves
As the dawn breaks on Monday morning
Laziness is placed in deep freeze
As the night starts on Friday
Peace and calm are defrosted
Scientists, Doctors, Intellectuals and Reformers
They are lost in God's Disneyland
They are great ones!!

Orthodox followers who obesrve
India's festivals with fastidious reserve.
Srirama navami, Krishnaashtami- anyday

నిశ్చింతను డీఫ్రాస్టు చేసుకునే బతుకులు
శాస్త్రజ్ఞులు, డాక్టర్లు, మేధావులు, సంస్కారులు
భగవంతుని డిస్నీలాండులో
దారితప్పిన మహానుభావులు!!
ఇండియాలో పండుగలనిక్కడ ఖచ్చితంగా
పాటించే ఆచారవంతులు
శ్రీరామనవమి, కృష్ణాష్టమి, ఏదయినాసరే
శనాదివారాల్లోనే రప్పిస్తాయి ఇక్కడి పంచాంగాలు!
ఇక్కడ ఎవడి దేవుడు వాళ్ళబేసిమెంటులోనే
ఉంటాడని తెలుసుకోవాలి!
ఎవరి ధర్మం వాళ్ళసెంటిమెంటులోనే
ఉంటుందని తెలుసుకోవాలి!
గుండెల్లోలేని భక్తి గుడికడితే వస్తుందా!
మనిషిలోలేని దేముడు మందిరంలో ఉంటాడా!
పరస్పర విరుద్ధమైన రెండు సంస్కృతుల మధ్య
నలుగుతున్నా సరే భాస్వంతంగా ఉంటుంది
పుట్టి పెరిగిన కల్చరు, పెంచుకున్న మంచితనం

పూర్ణమిదః పూర్ణమిదం
పూర్ణాత్పూర్ణమిదచ్యతే!
పూర్ణస్య పూర్ణమాదాయ
పూర్ణమేవావశిష్యతే!!

Calenders can fix them on a weekend day
One must know every body has their god
In their own basement.
One must know every one's duty is rooted
In their own sentiment.
Can building a temple give
Devotion that is not in the heart?
God who is not present in the Man,
Can He be found inside a temple?
Even when confronted
By two mutually opposite cultures,
Culture that comes with birth and upbringing
Good Nature that is nurtured in time
Flourish and prosper .

Purnamidah, Purnamidam
Purnatpurna midachyathe!
Purnasya purnamadaya
Purnamevava sishyateh!!
This is perfect, That is perfect
The perfect generates the perfect
The prefect has the perfect
Perfect remains when perfect is removed.
Divinity is perfection
Humanity is perfection
Teluguness is perfection

"పూర్ణమది పుర్ణమిదియుం
బూర్ణంబగు దానివలన బూర్ణము పొడమున్
బూర్ణమగు దానిదేయగు
పూర్ణముగొని, మిగులుచుండు పూర్ణమెయెందున్"

దైవత్వం పరిపూర్ణం,
మానవత్వం పరిపూర్ణం
తెలుగుతనం పరిపూర్ణం
వెలుగు ధనం పరిపూర్ణం
తెలుగు తనానికి తెలుగుతనం కలిపితే
తెలుగు తనమే పెరుగుతుంది --
తెలుగు తనంనుండి తెలుగు తనాన్ని తొలగించినా
తెలుగు తనమే మిగులుతుంది!
తెలుగు జీవితం
సత్యం శివం సుందరం!!!

Brightness is perfection
Addition of Teluguness
Increases Teluguness
Subtracting Teluguness from Teluguness
Leaves only Teluguness
The Telugu Life is
The Truth, the Consciousness and the Beauty.

Translated by P.Venugopala Rao

నీటిగడియారం

నువ్వు ఎక్కదలచుకొన్న రైలు
ఎప్పుడూ ఒక జీవితకాలం లేటు
ఏళ్ళూ పూళ్ళూ నిరీక్షించలేక
ఎక్కేస్తావేదో ఒక బండి
నీ ఆదర్శాల లగేజీ
ఎక్కెసంటాడు టి. ఐ. సీ.
నీ ఈప్సితాల ట్రంకు పెట్లు
కలల బ్రేకులో పారెయ్యాలి
నువ్వు తెచ్చుకున్నవన్నీ
ఎక్కించే లోపున
కదిలి పోతుంది బండి
అందుకే అందులో కొన్ని
నీ అభిమాన హీరోల దగ్గరే
ఒదిలెయ్యి
నువ్వు వెళ్ళదలుచుకున్న ఊరు
నువ్వు బతికుండగా చేరదా రైలు
దేవుడా! ఇంతచేశావా అని
ఉన్న ఊళ్ళోనే వుండు!

The Water Clock

The train you want to travel in
Is always late by a lifetime
Bored with years and years of waiting
You get into any train that comes along
Your baggage of ideals
Exceeds the allowance, says the inspector
Your boxes of desires must be dumped
            into the brake van.
Before you can load all you have brought
            the train moves away
So let some of that luggage
Stay behind with your favourite heroes
The town you want to go to
Will not be reached while you are alive
That is why,
Waiting, "God, what have you done?"
You remain in your home town.

Translated by R. Appalaswamy

క్లార్కు సూర్యారావు

క్లార్కు సూర్యారావు క్లార్కు సూర్యారావు
పార్కులో కెళ్ళాడు పనిలోంచి వచ్చి
మేజాల భూజముల మేదినిలోంచి
చిత్తాల చీటాల చిట్టడవిలోంచి

రొప్పుకొని రొజుకొని రొజెల్లగడపి
గాలికై జాలికై గాలించగలిగాను
పార్కులోకొచ్చాడు వర్కులోంచి
క్లార్కు సూర్యారావు కాళ్ళీడ్చుకొచ్చి

పార్కులో ఉంటారు పడుచుదంపతులు
పార్కులో ఉంటారు పాతస్నేహితులు
పార్కులో ఉంటారు పసిపిల్ల వాళ్ళు
పార్కులో ఉండనిది ప్రశాంత మొకటి

క్లార్కు సూర్యారావు పార్కులోంచి
మార్కెట్టుకెళ్ళాడు మార్పుకోసరము
మార్కెట్టులో మంచి సరుకులుంటాయి
డబ్బున్నవాళ్ళకి దొరుకుతుంటాయి

మధ్యతరగతివాళ్ళ కొరికితింటాయి

Suryarao O Suryarao

Clerk Suryarao, Suryarao the clerk.
The day's work done , amid tables
Rising trees out of the ground,
Amid a jungle of files and records,
He went to the park, he did,
Fretting and panting all a day,
Coming up for air and sympathy:
He launched out, away from toil,
Into the park, dragging his feet,
Clerk Suryarao, Suryarao the Clerk.

In the park are young couples;
In the park are old comrades;
In the park are little children;
In the park nothing but peace is scarce.

Clerk Suryarao, leaving the park,
He to the market went for a change.
In the market are many things
Which only money can fetch or buy.
Things, how they eat up the middle class men
And devour our man too.
Clerk Suryarao, leaving the market,
Now for a nap returned home.

మనవాడి మనసుని తినివేస్తాయి
క్లార్కు సూర్యారావు మార్కెట్టునుంచి
కూర్కుతీద్దామని గృహమునకు పోయె

ఇల్లు ఇర్కటము ఆలి మర్కటము
ఆఫీసులో దొర, అసలు కర్కాటకం
పార్కులో విశ్రాంతి కనలేదు తాను
మార్కెట్టులో సుఖము కొనలేదు తాను

క్లార్కు సూర్యారావు అర్కుడే గాని
కలకాలముండే గ్రహణాన చిక్కె
తలుపులున్నవి గాని వలపులు లేవు
అనుకోవడమే గాని అనుభవంలేదు

కనుమూసి కనుతెరచి కలగాంచుటే సదా
గుండెలో నున్నవి ఎండమావులు కదా
క్లార్కు సూర్యారావు క్లార్కు సూర్యారావు
కోర్కెల ఊబిలో కూరుకుపోయె

అలసిపోయెను అతడు తలుపుదగ్గరనె
తలుపు తట్టుటమాని తనువు మారచాడు
నిలుచున్న పాళాన నిదురపోయాడు
నిదురలో నిడుపైన కలనుగన్నాడు

With the house narrow, the wife simian,
And the boss in office a real zombie,
He finds no peace in the park,
Nor can buy happiness in the market,
Clerk Suryarao, Suryarao the clerk,
Named though after the sun himself,
He is under perpetual eclipse:
Full of notions, but passions none,
All wishes and none fufilled.

Eyes closed or open dreaming all the time,
Aren't those mirages in his mind?
Clerk Suryarao, Suryarao the clerk,
He is bogged down in the mire of desires.

Dog-tired, failing to knock at the door,
He lost sight of himself and his body too,
And all standing, fell asleep then and there
And in slumber he did dream
A dream too long, Clerk Suryarao.

Clerk Suryarao, Suryarao the Clerk,
Suryarao the Clerk, a dream he dreamt;
In the dream, Suranna (for short)
To his own house he returned.
Troubles, losses, travails and tears

క్లార్కు సూర్యారావు క్లార్కు సూర్యారావు
క్లార్కు సూర్యారావు కలను గన్నాడు
కలలోన సూరన్న తనయింటికొచ్చె
కష్టాలు నష్టాలు వెతలు కన్నీళ్ళు

పుస్తెకట్టిన ఆలు పుట్టింటికేగె
పుట్టెడు సౌఖ్యాలు స్వాగతము పలికె
క్లార్కు సూర్యారావు కలకలా నవ్వె
మూర్కొనెను మూర్కొనెను ముచ్చటల గాలి

కలలోన సూరన్న తలపు టట్టాడు
నట్టింటిలోనుంచి నాతి ఒకతొచ్చె
వంటింటిలోనుంచి వనిత ఒకతొచ్చె
పడకగదిలోనుంచి పడతి ఒకతొచ్చె

క్లార్కు సూర్యారావు క్లార్కు సూర్యారావు
కమ్మగా నవ్వాడు కాంతలనుచూసి
కలలోన సూరన్న కనబడగానె
నట్టింటిలో చెల్లి నగలు తెమ్మనదు
వంటింటిలో వదిన వడ్లు లేవనదు
పడకగదిలో భార్య పస్తు పడుకొనదు
క్లార్కు సూర్యారావు క్లార్కు సూర్యారావు
కడకు సంతోషాన్ని కన్నాడు కలలో

The holy-wed wife, leaving for native home,
A bagful of pleasures beckoned him welcome,
And Clerk Suryarao, with a grin and a smile,
He blew a kiss, a hearty kiss did he blow
At the windfall of pleasures in store.

In the dream, Suranna tapped the door.
Out of the hall of the house came a wench,
Out of the kitchen came a damsel,
Out of the bed chamber came a maiden.

Clerk Suryarao, Suryarao the Clerk
Smiled to himself deliciously
Looking on the dames, in the dream,
No sister in the hall to greet him
With her demands for trinkets:
No sister-in-law in the kitchen
Grumbling over an empty larder:
No fasting wife sulking in the bedroom.
Clerk Suryarao, Suryarao the clerk
In reverie he recovered at last
His dream or happiness lost.
In that dream, no kids to yell ghost
At his very sight: no neighbours
Shouting demon or phantom at him:
He may now indeed scorn them all.

కలలోన సూరన్న కనబడగానే
తన పిల్లలే తనను దెయ్యమనుకోరు
పొరుగింటిలో వాళ్ళు భూతమనుకోరు
ఇరుగింటి వాళ్ళు తను ఈసడించేను

కలలోన కలలోన కలలోన మాత్రం
క్లార్కు సూర్యారావు కడుబలశాలి
కలలోన తా నాగర్భ శ్రీమంతుడు
అతగాడి పిల్లలకు ఆరోగ్యముండు

రస్కులు బిస్కెట్లు చాక్లెట్లు తిండి
ఇస్కూలు జీతాలు ఫస్టునే కట్టు
క్లార్కు సూర్యారావు కడసారి కొడుకు
మార్కులను తెస్తాడు ఫస్టునే ఎపుడూ

కలలోన సూరన్న కలువరించాడు
తలుపు దగ్గర అతడు పలువరించాడు
రోగిష్టి పెళ్ళాము రొప్పుకొని వచ్చి
తలుపు తీసింది కన్ను మూసింది
క్లార్కు సూర్యారావు కరడు కట్టాడు
క్లార్కు సూర్యారావు మార్పుల్కలేదు
క్లార్కు సూర్యారావు క్వొశ్చన్ మార్కు
క్లార్కు సూర్యారావు కాగితం కార్కు

In dreams, dreams and only in dreams
Is Suryarao mighty brave, and heroic too,
In dreams he is born,
A silver spoon in his mouth.
His children hale and healthy,
And rusks and biscuits and sweets
And cakes and chocolates fill the fare,
School fees promptly paid,
And on the first of the month too.
Clerk Suryarao's last-born son comes first,
On top in his grades at school, and all is well.

In dreams, Suranna fantacized freely.
At the door step he made much ado.
The sickly wife fretting came to open the door,
And slumping down, closed her eyes.

Clerk Suryarao froze:
Clerk Suryarao stood stunned:
Clerk Suryarao was a question mark?
Clerk Suryarao was a paper cork!
Clerk Suryarao, Suryarao the Clerk!
Suryarao, O, Suryarao!

Translated by D.V.K.Raghavacharyulu

కన్యాకుమారి

ఇదో కడలి అదో కడలి
ఎదుటనుండి మరో కడలి
ఇది దిక్కుల పెను కూడలి
ఇది పగలే విభావరి

ఏది ఈస్టు ఏది వెస్టు
ఏవీ విభజించే రేఖలు?

అస్తమించినట్టి ఇనుడు
అప్పుడే పొడిచిన చంద్రుడు
ఆవలించు ఆ శుక్రుడు
అడుగుతున్న ప్రశ్నలివి:

ఏది ఈస్టు ఏది వెస్టు
ఇది నురగల ఫారెస్టు
తల్లిభూమి పాదాగ్రపు
లాక్షరుణ దీప్తులతో
తరంగాల మృదంగాల
తనివి తీర్చు గానముతో
తనిగా నిలబడ్డనాడు
మనిషై చరియించునాడు

Kanya Kumari

A sea to the left, a sea to the right,
And a sea in front of me
Here all directions meet.
Here is night-in-day.

Which is East? Which is West?
Where the lines that divide?

The Sun just set,
The moon just risen,
And yawning Venus
Pose these questions.

Where is East? Where is West?
Here is only a forest of foam,
In the glowing red-tint
of the Mother's feet,
In the sumptuous sounds
Of the drumming waves,
He who stands alone,
He who lives like a man,
For the community,
And for humanity,
Poses these questions.

జనత కొరకు జాతి కొరకు
జాలిగ అడిగే ప్రశ్నలు:

ఏది సౌతు ఏది నార్తు
ఎట్లా వివరించ నేర్తు
ఇది ఊయెల – ఇది కోవెల
ఇట పగలే సిరి వెన్నెల
ఇదియే తల – ఇదియే వల
ఇది పండిన తొలి కేరళ

పరిస్థితులు కుట్ర పన్ని
బాధ్యతలు బరువు ఎన్ని
ప్రభుత్వాల తలలు దన్ని
బ్రతుకాయెను కొచ్చిన్ణి!

కొచ్చిన్ణి? కొచ్చిన్ణి!
కాయంకుళ కొచ్చిన్ణీ!
నేను నీదు తమ్ముణ్ణి
దారి లేని బాలుణ్ణి

ప్రజల కొరకు పోరాడితె
ప్రభువులు గద్దించారట
కామన నిన్ను పట్టి యిచ్చి

Which is South? Which is North?
How can I explain?
This is the unmoving temple,
This is the ever-moving swing
This is moon-in-daylight.
This is the fundamental lesson
This is the ancient Kerala.

The times have now conspired:
The challenge was reckoned,
But authority was ignored,
And life has become Kochchunni.

O Kuchchunni! O Kuchchunni!
Kayamkula Kuchchunni!
I am your young brother
I have lost my way

When the fight was on the people's behalf
The rulers, it seems, were angered.
Beguiled by temptation
You are thrown into the wilderness.

O Kuchchunni! O Kuchchunni!
I am your young brother.
But times have changed.

కానలందు త్రోసిందట

కొచ్చెణ్ణీ! కొచ్చెణ్ణీ!
నేను నీదు తమ్ముణ్ణి
కాలమేమో మారిందట
జాలము బేజారినవట

కాలువలో నాచులాగ
కలలు అడ్డగించేయుట
ఈ పడవలు – ఈ చేపలు
ఈ వృద్ధులు – ఈ పాపలు

కడలి తోడ పోరాడే
బడలిన మానవ మాత్రులు
ఏ నేరం చేశారని
ఏ ఘోరం చూశారని
పట్టపగలు ఈ చీకటి?
మొట్ట మొదట ఈ అకలి?

ఎదురు చూచు వధువు కొరకు
ఏల రాడు ఆది వరుడు?
కొచ్చెణ్ణీ! కొచ్చెణ్ణీ!
ఇది ప్రభుతకు బహు ఫన్నీ

Nets have been spread.

Like the mire on the canals,
your dreams were in the way.
These boats, these fish,
The old and tender
The wary men who battle with the sea,

The challenging sea —
What crime have they committed,
What atrocity have they suffered,
To bring this noonday darkness,
This fundamental hunger?

Why does the first groom not arrive
To meet the waiting bride?
O Kuchchunni! O Kuchchunni!
The rulers find it amusing;
The eyes have no comfort
The ocean has no rest
There is no peace for the mind
Life is bitter.

The obscurity in the East
Is a heavy burden on the heart.
The hypocrisy in the West

కనులకు విశ్రాంతి లేదు
కడలికి విశ్రాంతి లేదు
మనసుకు విశ్రాంతి లేదు
మన బ్రతుకులు చేదు! చేదు!

ఈస్టులోన అస్పష్టత!
హృదయానికి తెగ భారం
వెస్టులోన హిపోక్రసీ
అష్టావక్రుడి మసి!

ఈ కూడలిలో నిలిచితి
ఇపుడు ఇటుల ప్రశ్నించితి
ఓ నరేంద్ర! ఓ మహాత్మ!
ఓ హోహో! నిత్యవధూ
ఏది ఈస్టు! ఏది వెస్టు!
ఏల బ్రతుకు – యింత వేస్టు!

Is the ash of the deformed dwarf

Standing at this juncture

I question you:

O Narendra! O Mahatma!

O eternal bride!

Which is the East? Which is the West?

Why is life so wasted?

(Note: Kochchunin is a legendary hero considered by some as the Robin Hood of Kerala.Kanyakumari is the southern most tip of the Indian Peninsula)

జోస్యం

పువ్వుల్ని తుంచే వాళ్ళకి
పుణ్యం జమ కడతావు
నవ్వులు పంచే వాళ్ళని
నవ్వు ఖైదులో పెడతావు
బద్దలు కాబోతున్న అగ్నిపర్వతం మీద
బాలీసు కానుకొని పరి పాలిస్తున్నావు
బడుగుపేదల రక్తంమడుగు బడబాలనం
ఉడుకెత్తే లావా నిన్ను ఊడ్చిపారేస్తోంది.
ముళ్ళకి మృదుత్వం నేర్పేవాళ్ళు
ముందు ముందు రాబోతున్నారు
ముష్కరులూ తస్కరులూ లేని లోకం
ముందడుగు వేస్తూ వస్తోంది! మూర్ఖుడా! చావు!

Prediction

Those who pluck away flowers
Receive credit of *punyam*
Those who spread smiles
Are confined in prisons
On a volcano about to explode
Reclining on a cushion
You rule the world around
The primeval fire from beneath
The blood bath of the poor and the meak
Shall boil and spill the lava
That will drown and destroy you.
They who can teach tenderness to thorns
Are certain to arrive in the future.
World, devoid of thieves and trouble-makers,
Is on its way approaching.
O, Ignoramus, death to you!

Translated by P. Venugopala Rao

జోలపాట

పులి కోరల చలిగాలులు
చలిబాకుల దొంగ పోటు
ఆపిందికి కవచంలా
నడివీధిని పడి బడితే నీ వొంటిని గుడ్డలేదు.
వల్లకాటి చితులన్నీ
ఆరి చల్లబారినాయి.
ఈరాత్తిరి ఏడ్పు ఏడ్పు
కళ్ళ నీళ్ళ వేడితో ఒళ్ళంతా కాచుకో
రైలుదారి మదుంలోన
మంచుపొరల ముసుగుదన్ని
పల్లక తొంగో కొడకా.
మీద వెళ్ళు రైళ్ళవేడి
అదే నీకు చలిమంటా
పచ్చ చచ్చినట్లు మోళ్ళు
శిశిరంలో బతకవా
కలకలమని వికసిస్తూ
తిరిగి చిగురేయవా
కట్టుబట్ట గంజినీళ్ళు
నిలువ నీడలేనివాళ్ళు
మళ్ళా తలలెత్తరా!
మరి ఇక మొలకేయరా

Lullaby

The cold winds are like tiger's fangs
To protect you from the chilling stabs
There is not a shred of cloth on your body
Cast off in the middle of the road.
The embers of the funeral pire
Are cold and supply no warmth.
Weep, weep through the night
Warm yourself
With the heat of your tears.
In the culvert under the railway
Cover yourself with blankets of snow
and sleep well, my son.
The trains which pass from time to time
Will serve as your furnace
Won't the trees, devoid of greenness
Live through the winter
Sprout in the spring
With giggling leaves?
Nothing to wear
No broth to savor
No shade to rest
Don't they rise again!
Don't they move again!

మనకర్మం కాదులే
అర్థం నీకవదులే
శాంతి పొద్దు పొడిస్తే
సుఖం పలుకు మేలుకొలుపు
అందాకా
భూలోకం పరుపుమీద
ఆకాశంకప్పుకోని
కడలి హోరు గుర్రుపెట్టి
కలలేవీ కనకుండా
రాజులాగ
నిద్రపో
నిద్రపో
చిటిపాపా!

It is not our fate
You will not understand
When the dawn of Peace comes
Happiness will wake you
Until then
Lying on the mattress of the earth
Covered with the wide sky
Snoring like the sea
Dreamlessly sleep
Sleep like a king, my child.

ఆశ

ఉరుముతున్న కవిత్వం
కురుస్తుంది పిడుగులు
ఊరేగే ఉద్యమం
చేరుతుంది గమ్యం
కత్తులు నూరుతున్నా కవిత
మెత్తగానే వుండవచ్చు
నెత్తుటి కందుగానే ఎప్పుడూ
కొత్త తరం జనించక తప్పదు

పువ్వులు కలలో కూడా
నవ్వలేవు విషపునవ్వులు
జవ్వనం మంచికి నడుం కడితే
ఎవ్వరూ మూయలేరు తలుపులు

నిన్నలో బ్రతుకుతున్న వాళ్ళు
ఎన్నడూ వినరు వర్తమానం
రేపుకోసం తపించే వాళ్ళు
చూపిస్తారు కొత్త ద్వారం

Hope

Thundering Poetry
Can rain bolts.
Parading Movement
Can approach destination.

Even when sharpening its sword
Poetry can look soft and smooth.
New generations always rise
From drops of fresh blood.

Flowers cannot flash
Even in their dreams
Crooked and sarcastic smiles.
If youth joins goodness
Nobody can close the doors.

Those who live in the Yesterday
Never hear of the Present day.
Those who crave for tomorrow
Open the new door ways.

Translated by P.Venugopala Rao